

graafinen teollisuus ry

Vuosikertomus 2008

Vuosikertomus

2008

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYS VUONNA 2008	
Yleinen taloudellinen kehitys	5
Graafinen teollisuus	5
Suhdannenäkymistä	8
Graafinen Teollisuus ry:n toiminta	
YLEISTÄ	9
EDUNVALVONTA	
Kustannuspaineita painotuotteiden jakeluun	9
Koulutusasiat	10
Näyttötutkinnot	10
Faktorin erikoisammattitutkinto	10
Ammatillinen peruskoulutus	10
JÄSENPAVELUT	
Kirjanpainajan päivä	11
Innovaatiokilpailu	11
PK-toiminta	11
Liiton verkkopalvelut uudistuivat	11
Painomaailma-lehti	11
Toimintaympäristöä kuvaavat tiedot	11
YMPÄRISTÖASIAT	
BAT-raportti liuottimia käyttävälle teollisuudelle	12
Ympäristömerkinnät	12
Huomio hiilidioksidipäästöihin	12
Ympäristölainsäädäntöä uudistettiin	12
Reachin esirekisteröintivaihe päättyi	13
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ	
Intergraf	14
Pohjoismainen yhteistyö	14
TAVARANTARKASTAJAT	14
LIITON JÄSENISTÖ, HALLINTO JA TALOUS	
Jäsenistö	15
Vuosikokous	15
Hallitus	15
Vaalivaliokunta	16
Tilintarkastajat	16
Asiantuntijaryhmät	16
Liiton henkilöstö	16
Edustukset 2008	16
Liiton talous	17
LIITON JÄSENLUETTELO	18

TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYS VUONNA 2008

Yleinen taloudellinen kehitys

Vuosi 2008 muodostui selväksi käännekohtaksi pitkään jatkuneelle talouskasvulle. Koko kevät elettiin hidastuvan kasvun vaihetta, mutta alkukesästä näkyivät selvät talouskäänteiden merkit. Bruttokansantuotteen kasvun arvioidaan jäävän 2 prosenttiin. Inflaatio nousi yli neljän prosentin, mutta joulukuussa yleinen kasvun hidastuminen laski hintoja ja koko vuoden inflaatio laski 3,5 prosenttiin. Alkuvuodesta monilla aloilla puhuttiin yleisesti työvoimapulasta ja työttömyysaste laskikin vielä syksyn aikana päättyen joulukuussa 6,1 prosenttiin.

Teollisuustuotanto laski vuoden lopulla hyvin voimakkaasti. Koko teollisuuden volyyymi-indeksi oli joulukuussa 15,6 prosenttia edellisvuoden joulukuuta alempi. Paperin ja kartongin tuotanto supistui 18 prosenttia vuoden viimeisellä neljänneksellä vuoden takaisesta. Koko vuoden paperin ja kartongin tuotannon määrä supistui noin 8 prosenttia. Noin puolet tuotannon vähenemisestä johtui kapasiteetin sulkemisesta ja loput lyhytaikaisista seisokeista. Puupitoisten painopapereiden tuotanto väheni eniten, noin 13 prosenttia.

Investointien volyyymi laski toisella vuosineljänneksellä 3,3 prosenttia vuoden takaisesta pitkän kasvujakson jälkeen. Rakennusinvestoinnit lisääntyivät, mutta sen sijaan kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestointien volyyymi laski. ETLA:n ennusteen mukaan koko vuoden investointien kasvu jäi 1,7 prosenttiin.

Ulkomaankauppa seurasi teollisuustuotannon kehitystä. Viennin arvo jäi joulukuussa 15 prosenttia vuoden takaista pienemmäksi. Myös tuonnin arvo supistui joulukuussa 15 prosenttia. Erityisen voimakkaasti vienti supistui loppuvuonna metalli- ja paperituotteissa. Tullin ennakkotietojen mukaan koko vuoden vienti pysyi viime vuoden tasolla ja tuonti kasvoi 4 prosenttia.

TNS Gallupin mukaan painetun viestinnän mediamainonnan määrä laski 2,5 prosenttia. Aikakauslehdissä lasku oli 7 prosenttia ja sanomalehdissä 3 prosenttia. Painetuissa hakemistoissa mediamainonta sen sijaan kasvoi 3,5 prosenttia. Sähköinen mediamainonta kasvatti hieman osuuttaan 11,5 prosentin kasvulla. Painetun viestinnän osuus mediamainonnasta oli 65,5 prosenttia (noin 1 000 milj. euroa).

Graafinen teollisuus

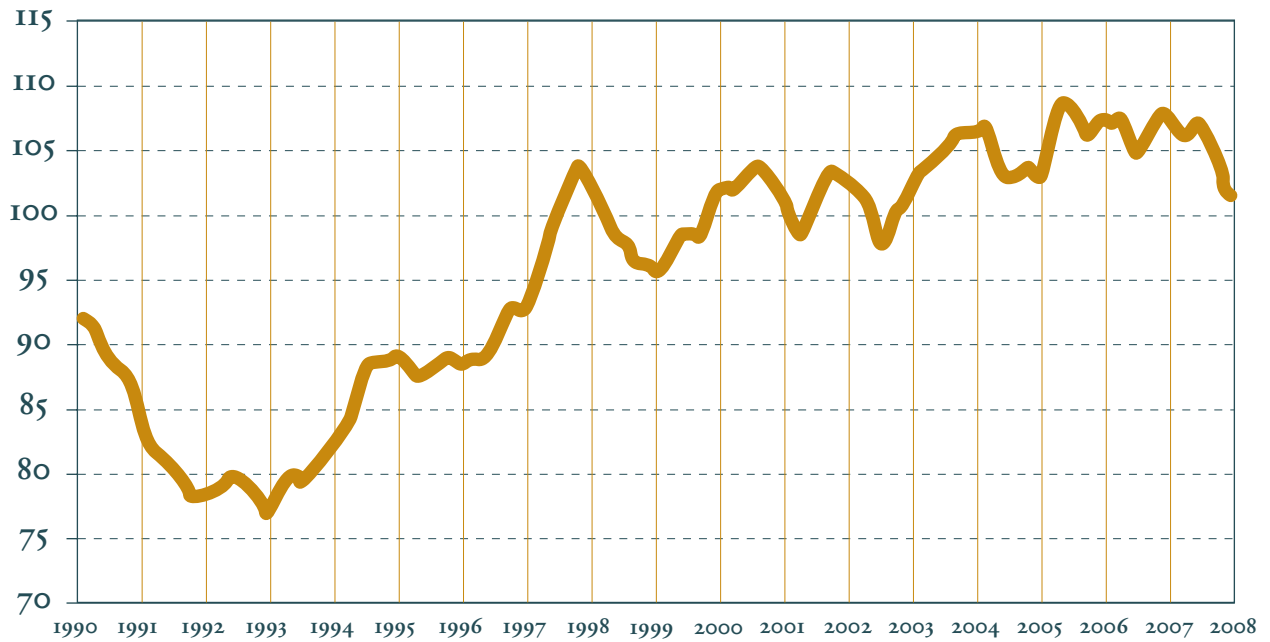
Myös graafisen teollisuuden suhdanne kääntyi voimakkaasti, joskin lähes puoli vuotta yleistä käännettä myöhemmin. Elinkeinoelämän Keskusliiton suhdannetiedustelussa tehdas- ja rakennusteollisuuden odotuksissa näkyi käänne heinäkuussa. Syyskuun suhdannekyselyssä olivat suhdanneodotukset jo alallakin heikentyneet, vaikka vielä tuolloin kyselyyn vastanneet painoalan yritykset kertoivat tuotannon edelleen pysyneen kasvussa ja tuotanto-odotusten olevan lievästi kasvuun painottuvia. Muutos tapahtui marraskuussa, jolloin monet alamme yritykset raportoivat voimakkaasta kysynnän heikkenemisestä ja joulukuussa tehty tiedustelu kertoikin syksyn positiivisten odotusten toteutuneen voimakkaana volyymin heikkenemisenä.

Tilastokeskuksen seuraama painamisen volyyymi-indeksi laski vuoden aikana 5,9 prosenttia. Jäsenkunnalle tehdyn kyselyn pohjalta alan liikevaihdon arvioidaan supistuneen toimintavuonna 4-5 prosenttia.

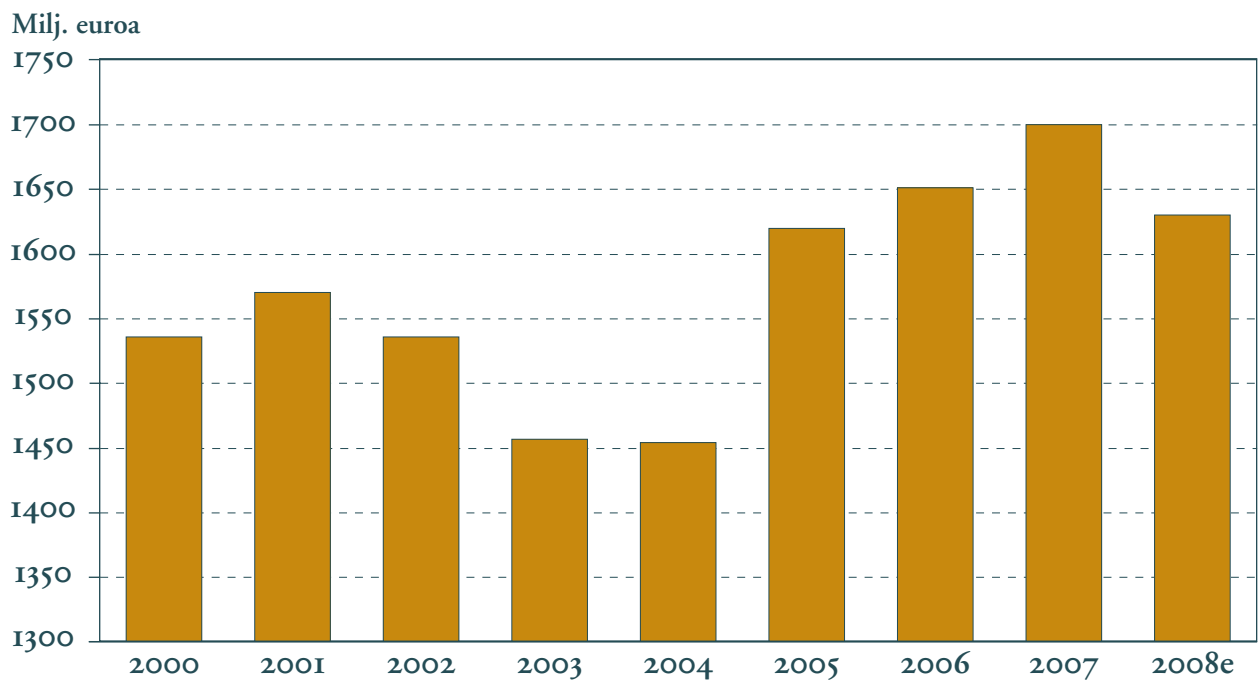
Painotoimialalla toimivien yritysten ja niiden henkilöstön määrä on laskenut 1990-luvun puolivälistä lähtien. Kehityksestä huolimatta alan rakennemuutos ei ole merkittävästi edennyt eikä keskimääräinen yrityskoko kasvanut.

Painotuotteiden vienti oli peräti 9 prosenttia edellistä vuotta pienempi. Etenkin vienti Ruotsiin, Tanskaan ja Iso-Britanniaan laski voimakkaasti. Venäjän vienti sitä vastoin kasvoi ja lisäsi osuuttaan ollen alan koko viennistä peräti 40 prosenttia. Ruotsi oli selvänä kakkosena 30 prosentin osuudella. Viennin kokonaisarvo oli 265 miljoonaa euroa.

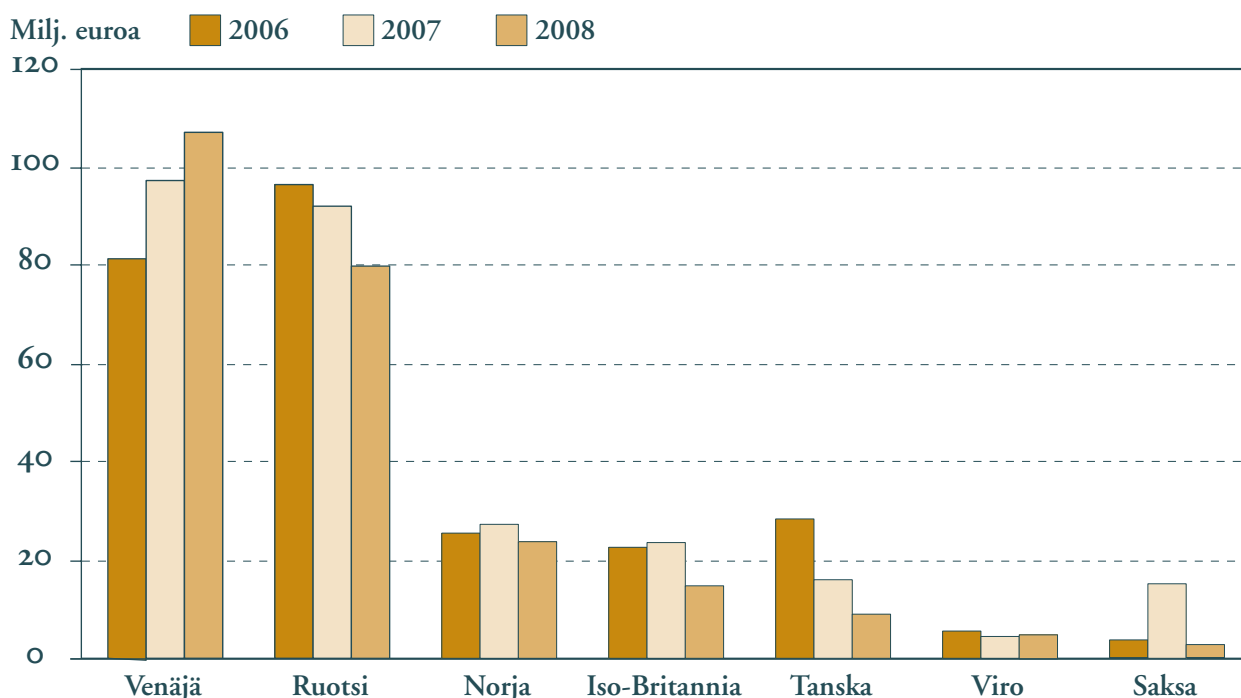
Painotuotteiden tuonti kasvoi prosentilla arvon ollessa 192 miljoonaa euroa. Vientiä ja tuontia ei voi suoraan verrata, koska valtaosa tuonnista on kustannettuja lehtiä ja kirjoja, kun taas vienti on pääosin painopalvelun myyntiä. Vietyjen tuotteiden keskihinta oli 1,7 euroa kilolta, kun tuonnista vastaava keskihinta oli 8 euroa kilolta.

Kuva 1 Painamisen volyymikehitys v. 1990-2008.
Lähde: Tilastokeskus, trendisarja, 2000=100.

Kuva 2 Painamisen ja siihen liittyvien palvelujen liikevaihdon kehitys 2000-2008e.
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3 Painotuotteiden vienti 7 suurimpaan vientimaahan (90 % koko viennistä).
Lähde: Tullihallitus

Painotoimialan kannattavuus on jo pitkään ollut heikolla tasolla. Krooninen ylikapasiteetti ja tästä seuraava hintakilpailu ovat saaneet yhä huolestuttavampia piirteitä. Hyöty, joka on investointien ja muiden tehostamistointien kautta saatu aikaan, on usein annettu suoraan asiakkaille alhaisempina hintoina.

Alan yritysten nettotulokset ovat viime vuosina hieman

parantuneet. Tämä ei kuitenkaan välttämättä ole ollut merkki positiivisesta kehityksestä, koska investointitaso on jäänyt hyvin alhaiseksi. Toisaalta tämä on ehkä jossain määrin hillinnyt kapasiteetin kasvua. Kertomusvuoden aikana konkurssin tehneiden yritysten määrä pysyi viime vuosien tasolla, mutta konkurssiin menneiden yritysten henkilömäärä oli jonkin verran pitkäaikaista keskiarvoa korkeampi.

Konkurssit 2003 – 2008		
TOL 222 Painaminen ja siihen liittyvät palvelut		
	Yritysten lukumäärä	Henkilömäärä
2003	29	213
2004	22	114
2005	23	140
2006	18	315
2007	19	167
2008	21	287

Lähde: Tilastokeskus

Suhdannenäkymistä

Vuoden 2009 suhdanteet näyttävät synkiltä. Valtionvarainministeriön helmikuussa antamassa lisätalousarviossa ennustetaan Suomen bruttokansantuotteen laskevan tänä vuonna 2,2 prosenttia ja työttömyyden nousevan yli 8 prosenttiin. Helmikuun lopulla maamme hallitus näki tilanteen vielä synkempänä. Bkt:n arvioidaan laskevan jopa yli 4 prosenttia. ETLA puolestaan ennustaa vuodelle 2009 vain 1,5 prosentin keskimääräistä inflaatiota.

Mainostajien Liiton tammikuussa 2009 julkaisema mainosbarometri on otsikoitu ”Kaikkien aikojen synkin Mainosbarometri ennakoi leikkauksia mainontaan”. Baromet-

rin mukaan ainoastaan 8 prosenttia vastaajista aikoo kasvattaa panoksiaan, 43 prosenttia kertoo pitävänsä ne ennallaan ja 49 prosenttia vähentävän niitä. Panosten supistukset ovat keskimäärin 23 prosenttia ja panostusten lisäykset 20 prosentin luokkaa. Synkeintä pudotusta odotetaan painetuille hakemistoille ja vähimmällä pudotuksella näyttäisivät selviävän sanomalehdet.

Liiton helmikuussa 2009 tekemän suhdannekyselyn perusteella odotukset alkaneelle vuodelle ovat myös alalle synkät. Tässä poikkeuksellisessa taloustilanteessa ennustaminen on erittäin vaikeaa. Sama pätee myös alan vastauksiin, kun jo yleinen ilmapiiri johtaa pessimistisiin odotuksiin.

Näkymät lähitulevaisuuteen			
	Suurempi	Yhtä suuri	Pienempi
Henkilökunnan määrä	2 %	40 %	58 %
Tilaukanta	6 %	30 %	64 %
Myyntihinnat	7 %	50 %	43 %
Raaka-aineiden hinnat	44 %	44 %	12 %

Vastaajista 71 prosenttia piti riittämätöntä kysyntää tärkeimpänä myynnin ja/tai tuotannon esteenä ja 20 prosenttia kertoi, että myyntiä rajoittaa hintataso, joka on alle kannattavuusrajan. Odotukset liikevaihdon muutoksesta vaihtelivat +20 ja -25 prosentin välillä. Tiedustelun perusteella alalle voidaan odottaa vuonna 2009 noin 12-15 prosentin liikevaihdon laskua.

Kun verrataan helmikuun tilannetta edellisvuoden vastaavaan tilanteeseen, 58 prosenttia vastaajista ilmoittaa liikevaihdon laskeneen ja 26 prosenttia sen pysyneen ennallaan. Vastaavasti kannattavuuden ilmoittaa huonontuneen kaksi kolmesta vastaajasta ja vain vajaa viidennes ilmoitti sen pysyneen ennallaan.

Tilanne tällä hetkellä verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan			
	Suurempi	Yhtä suuri	Pienempi
Tuotannon määrä	11 %	24 %	65 %
Myyntihinnat kotimaassa	16 %	42 %	42 %
Myyntihinnat viennissä	3 %	61 %	36 %
Raaka-aineiden hinnat	59 %	34 %	7 %

GRAAFINEN TEOLLISUUS RY:N TOIMINTA YLEISTÄ

Graafinen Teollisuus ry jatkoi toimintaansa vuoden 2007 syksyllä määriteltyjen strategisten painopistealueiden mukaisesti. Kertomusvuoden aikana tapahtunut käänne talouden kehityksessä sekä ympäristönmuutoksen nousu yhä tärkeämmäksi ihmisten kulutustottumuksiin vaikuttavaksi tekijäksi pyrittiin ottamaan huomioon käytännön toiminnassa. Vaikka talouden käänne poisti akuutin huolen henkilöstön saatavuudesta, pidettiin ammattitaitoisen henkilöstön varmistamista tulevaisuuden tarpeisiin edelleen keskeisenä tavoitteena.

Alan edunvalvonnassa olivat edelleen painotuotteiden jakeluun liittyvät kysymykset keskeisessä asemassa. Liitto seurasi myös aktiivisesti kehitystä, jolla internetiä tuodaan

kasvavaksi mainonnan, tiedonsaannin ja ajanvietteen viestintämuodoksi, usein kohdistamalla virheellisiä väittämiä printtiä kohtaan. Alamme näkee netin uutena lisänä painetun viestinnän rinnalle, jonka kautta on mahdollista myös parantaa printin elinvoimaa ja kilpailukykyä.

Jäsenpalveluissa edettiin vakiintuneissa toiminnoissa. Liitto järjesti jäsenilleen matkoja DRUPA-messuille touko-kesäkuussa, tiedotustoiminnassa uusittiin liiton verkkosivut ja aktivoitiin sähköisen jäsenkirjeen käyttöä. PK-johtokunnan aloitteesta järjestettiin onnistunut opintomatka Tsekinmaalle ja Itävaltaan.

Keväällä 2008 liiton uudeksi johtajaksi valittiin DI Lasse Krogell.

EDUNVALVONTA

Kustannuspaineita painotuotteiden jakeluun

Painotuotteiden jakeluun kohdistui toimintavuonna voimakkaita kustannuspaineita mm. Itellan palkkaratkaisusta sekä aikakauslehtijakelun tuoteuudistuksesta johtuen. Pienillä aikakauslehdillä lehtien jakelukustannukset saattoivat jo ylittää paperi- ja painokustannukset. Kustannussyistä sanomalehtien varhaisjakelua siirrettiin eräillä alueilla Itellalla paikallisille yrittäjille.

Vähenevästä kirjevolymistä johtuen kustannusten nousun ei uskota pysähtyvän. Ennusteet kertoivat erityisesti laskujen ja tiliotteiden siirtymisestä enenevässä määrin sähköisiksi. Mm. sähköisiä laskuja perusteltiin ympäristöystävällisempänä vaihtoehtona paperille.

Liiton ja Itellan välinen yhteistyö jatkui Grapo-ryhmässä. Aikaisemmin vahvasti esillä ollut keskustelu jakelun sisäänjätön myöhästymisestä syntyneistä muutosmaksuista kantoi hedelmää. Itella kohtuullisti muutosmaksuja ja toisaalta painajat noudattivat paremmin ennakoilmoitusten mukaisia sisäänjättoaikoja.

Pienten aikakauslehtien jakelun kustannuskehitys ja tähän liittyvä yhdistelymalli oli Grapo-työskentelyssä vahvasti esillä. Itellan määrittelemät yhdistelymallin volyymit

rajasivat mallin käytön vain muutamaan painoon. Tätä, edullisempaan lehtijakeluun johtavan toimintatavan mahdollisuutta pyrittiin laajentamaan muihinkin pieniä aikakauslehtiä painaviin painoihin.

Itella päätti marraskuussa luopua vanhasta yhdistelymallista ja lähti kehittämään uutta. Mallin työstäminen jatkuu Itellan ja painojen välillä sekä Grapo-ryhmässä. Pidemmän ajan suunnittelussa edettiin ryhmässä hyvässä yhteisymmärryksessä. Sekä alamme että Itellan intressit edelleen kehittää painetun viestinnän kustannustehokasta valmistusta ja jakelua ovat yhtenevät. Tulevaisuuteen katsovia yhteisiä konkreettisia hankkeita ei toimintavuonna vielä käynnistetty.

Jakelukustannusten nousun hillitsemiseksi on käynnissä useita hankkeita. Merkittävin näistä on EU-direktiivistä lähtenyt lainsäädännön uudistustyö, jonka tavoitteena on saada aikaan kilpailua jakelutoiminnassa. Syksyllä 2008 käynnistettiin lainsäädännön uudistustyö. Uudistustyöhön nimettiin johtoryhmä ja työvaliokunta. Johtoryhmässä kustannus- ja painoalaa edustaa toimitusjohtaja Matti Korkiatupa Ilkka Oyj:stä. Työvaliokunnassa ovat mukana toimitusjohtaja Matti Ahtomies Aikakauslehtien Liitosta, johtaja Lasse Krogell Graafinen Teollisuus ry:stä, toimitusjohtaja Helvi Liukkaala Aamujakelu Oy:stä ja toiminnasta vastaava johtaja Kristiina Markkula Sanomalehtien Liitosta.

Uudistustyön loppuraportti ja ehdotus uudeksi postipal-

velulaiksi on määrä saada valmiiksi tammikuussa 2010. EU on päättänyt, että postipalvelun tulee olla täysin avoin kilpailulle viimeistään vuoden 2011 alusta alkaen.

Koulutusasiat

Graafinen Teollisuus osallistui aktiivisesti yhdessä Viestinnän Keskusliiton kanssa alan koulutuksen kehittämiseen. Alalla on edustus Metropolia Ammattikorkeakoulun mediategniikan neuvottelukunnassa, Helsingin tekniikan alan oppilaitoksen Käpylän koulutusyksikön painoviestintäalan neuvottelukunnassa sekä opetushallituksen asettamassa painoviestinnän tutkintotoimikunnassa.

Näyttötutkinnot

Toimintavuonna suoritettiin yhteensä 97 graafisen alan ammatti- ja erityisammattitutkintoa sekä aikuiskoulutuksena tehtyä perustutkintoa. Tutkintojen määrä laski huomattavasti edellisestä vuodesta. Erityisesti perustutkintojen ja painopinnan valmistajan ammattitutkintojen määrä putosi merkittävästi. Osa kertomusvuoden aikana käytännössä suoritetuista tutkinnoista kirjautuu vuodelle 2009, koska tutkintotoimikunta hyväksyi ne tammikuun alussa.

Aikuiskoulutuksena suoritettuja tutkintoja on vuodesta 1995 alkaen hyväksytty yhteensä 2 364 kappaletta, joista lähes puolet on ollut painopinnanvalmistajan ammattitutkintoja ja 818 painajan ammattitutkintoja. Kaikkiaan 20 digitaalipainajan ammattitutkinnosta 11 suoritettiin vuonna 2008.

Kertomusvuoden aikana toteutettiin painajan, digitaalipainajan, painopinnan valmistajan sekä jälkikäsitteilykoneenhoitajan ammattitutkintojen perusteiden uudistus. Projektia veti AEL ja sen työskentelyyn osallistui yli kaksikymmentä yritysten asiantuntijaa.

Opetushallitukselle jätetyssä esityksessä tutkintojen perusteet vastaavat nykyistä paremmin käytännön työprosesseja. Perusteet ovat myös joustavampia, jotta ne paremmin soveltuvat työelämän muutoksiin ja mahdollistavat tutkinnon osien monipuolisemman yhdistelemisen. Perusteissa selkeytetään myös ammattitutkintojen ja ammatillisten perustutkintojen suhdetta.

Tutkintojen perusteet on tarkoitettu vahvistamaan lausunkierroksen jälkeen vuonna 2009.

Syksystä 2007 alkaen myös toisen asteen ammatillisissa oppilaitoksissa aloittavien opiskelijoiden edistyminen ja perustutkintoon vaadittava osaaminen arvioidaan näyttöjen avulla. Nämä nuorisasteen näytöt pyritään mahdollisuuksien mukaan antamaan työharjoittelujaksojen yhteydessä. Muutoksen uskotaan parantavan oppilaitoksesta valmistuvien nuorten ammatillisen osaamisen tasoa sekä edesauttavan sopeutumista työelämään. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää yritysten ja oppilaitosten yhteistyön tiivistämistä sekä opettajien ja yrityksen henkilöstön aktiivista vuorovaikutusta.

Faktorin erikoisammattitutkinto

AEL:ssa järjestettävä Faktori EAT-koulutus on osoittautunut hyvin suosituksi. Syksyllä 2007 alkaneelle ensimmäiselle kurssille on osallistunut 31 henkeä ja syksyllä 2008 alkaneelle toiselle kurssille 16 henkeä. Ensimmäinen tutkintokin suoritettiin jo vuonna 2008.

Ammatillinen peruskoulutus

Ensisijaisten hakijoiden määrä painoviestinnän ammatilliseen koulutukseen lisääntyi merkittävästi. Useimmissa oppilaitoksissa hakijoita oli peruskoulupohjaiseen koulutukseen huomattavasti enemmän kuin aloituspaikkoja. Ylioppilaspohjaiseen koulutukseen hakeutuneiden osalta hajonta oli sen sijaan huomattavasti suurempi, sillä joissain oppilaitoksissa ensisijaisia hakijoita oli runsaasti yli aloituspaikkojen, kun taas toisissa jäätin merkittävästi alle.

Jo pari vuotta jatkunut hyvä kehityssuunta on suurelta osin seurausta Imago-projektin työn tuloksena lisääntyneestä yritysten ja oppilaitosten yhteistyöstä. Siihen on myös vaikuttanut yleinen ammatillisen koulutuksen arvostuksen parantuminen. Alan kannalta erityisen myönteistä on se, että erityisesti kiinnostus painotekniikan koulutukseen on lisääntynyt.

JÄSENPAVELUT

Kirjanpainajan päivä

Kertomusvuonna pidettiin 50. Kirjanpainajan päivä Helsingin Kalastajatorpalla 9.10. Tällä kertaa ohjelmaa oli tiivistetty hieman aloittamalla ohjelma lounaalla. Järjestelyä pidettiin onnistuneena. Ohjelma kattoi ajankohtaisen läpileikkauksen metsäteollisuuden murroksesta, kirjan hiilijalanjäljestä erikoistumiseen ja innovaatiotoimintaan. Tilaisuuteen osallistui yhteensä 162 henkilöä.

Innovaatiokilpailu

Ensimmäiseen alamme innovaatiokilpailuun osallistui yhteensä kahdeksan hanketta. Kilpailun käytännön järjestelyistä vastasi VTT ja sitä tuki Graafisen teollisuuden tutkimussäätiö sekä Teknisen Kaupan Liiton Graftek-ryhmä.

Kilpailun voiton jakoivat Stafix Oy Stafix® sähköisesti varatusta painettavasta polypropeenikalvo-innovaatiosta sekä Hansaprint Oy, Luovia Oy ja Toptunniste Oy TagAge NFC-teknologiaan perustuvasta painotuote / palvelukonsepti-innovaatiosta.

Lisäksi kilpailussa jaettiin kunniakirjat Sisäsuomi Oy:lle ja Avenira Oy:lle. Palkintojenjako ja voittaneiden innovaatioiden pienimuotoinen näyttely pidettiin juhlatunnelmissa Kirjanpainajanpäivän yhteydessä.

Tavoitteena on jatkossa järjestää kilpailu kahden vuoden välein.

PK-toiminta

PK-yritysten sisäisenä ”edunvalvontaelimenä” toimii PK-johtokunta, joka aktiivisesti ohjaa liiton PK-toimintaa.

Toimintavuoden merkittävin projekti oli opintomatkan järjestäminen Tsekinmaalle ja Itävaltaan. Matkan tavoitteena oli selvittää, kuinka voimakkaasti kehittyvät Itä-Euroopan maat EU-tukien ja halvan työvoiman avittamina ovat onnistuneet länsiviennissään ja kuinka toisaalta vanhan lännen rajanaapurit ovat kokeneet uuden tilanteen. Matkalle osallistui 19 henkilöä. Matka koettiin erittäin antoisana ja se loi uskoa siihen, että myös halvan työvoiman naapurina voi menestyä, kunhan löytää oman erikoisalueensa, johon kehittää ylivoimaisen osaamisen. Laajempi matkakertomus julkaistiin Painomaailma-lehdessä 8/2008.

Yhteistyötä pieniä painoalan yrityksiä edustavan Kirjapainoteollisuuden Työnantajaliitto ry KTT:n kanssa pyrittiin parantamaan käynnistämällä toukokuussa 2009 järjestettävän yhteisen PK-päivän suunnittelu.

Liiton verkkopalvelut uudistuivat

Liiton verkkopalvelut uudistuivat kertomusvuoden syksyllä. Uuden julkaisujärjestelmän myötä verkkosivuilla on uusi ilme ja rakenne. Liiton kotisivut ja kirjautumisen takana olevat jäsenisivut löytyvät nyt samasta osoitteesta www.graafinenteollisuus.fi. Verkkosivuilta pääsee myös graafisen alan palveluhakemistoon, josta voi hakea eri kriteerein painopalveluiden tarjoajia.

Jäsenivut tarjoavat toimialatietoa sekä ajankohtaisia uutisia, tilastotietoa ja alan tapahtumia. Jäsenyrityksille tarjotaan mahdollisuutta kertoa liiton sivuilla myös omista uutisistaan.

Jäsenille lähetetään säännöllisin väliajoin liiton sähköinen uutiskirje, joka korvaa jatkossa paperiset jäsentiedotteet.

Painomaailma-lehti

Liiton omistama Painomaailma Oy juridisena yhtiönä lopetettiin. Toimenpiteellä ei ollut vaikutusta Painomaailma-lehteen. Lehteä kustantaa Markkinointiviestintä Dialogi Oy yhteistyösopimuksen mukaisesti. Lehden päätoimittajana toimi 15.6. asti kehityspäällikkö Jaana Villikka-Storm ja sen jälkeen johtaja Lasse Krogell. Toimitussihteerinä toimi Liisa Vähäkylä. Lehden toimitusneuvosto, jossa on päätoimittajan lisäksi liiton nimeäminä Jaana Villikka-Storm VKL:stä ja tutkija Hannele Antikainen VTT:ltä sekä Dialogin henkilökuntaa, toimii aktiivisesti ohjaten lehden sisältöä.

Toimintaympäristöä kuvaavat tiedot

Turun Kauppakorkeakoulun Mediaryhmä laati jälleen alan talustilaston, jossa graafisen teollisuuden lisäksi luodaan katsaus sanomalehti- ja kirjankustannustoimintaan. Tilasto antaa hyvän kokonaiskuvan alan yritysraakenteesta sekä yritysten taloudellisesta kehityksestä. Syksyn aikana käytiin

keskustelija tekijöiden kanssa Taloustilaston uudistamisesta esimerkiksi enemmän menestystekijöitä analysoivaksi. Taloustilaston valmistuminen kesän aikana edellyttää alan yrityksiltä yhteistyötä tilinpäätösten ja vuosikertomusten lähettämässä hyvissä ajoin tilaston tekijöille.

Elinkeinoelämän Keskusliitto EK jatkoi suhdannetiedustelujen keruuta ja suhdannebarometriä julkaisemista. Laajemmat suhdannebarometrit julkaistaan neljännesvuosittain ja suppeammat suhdannekyselyt kuukausittain.

Graafinen Teollisuus julkaisee kaksi kertaa vuodessa yhteenvedot painotuotteiden ja alamme koneiden ja laitteiden

ulkomaankaupasta. Myös erillisiä, lähinnä Tilastokeskuksen tietoihin perustuvia tilastoja koottiin mm. painamisen volyymi-indeksistä, alan yritysrakenteesta ja henkilömäärien kehityksestä sekä konkurseista.

Tiedot ovat jäsenyritysten käytettävissä liiton verkkosivujen kautta.

Intergraf laatii vuotuisen tilastokirjan ”The Evolution of the European Graphic Industry”. Liitto palvelee jäsenyrityksiään Euroopan maiden alan tilastoihin liittyvissä kysymyksissä.

YMPÄRISTÖASIAT

BAT-raportti liuottimia käyttävälle teollisuudelle

Kertomusvuonna valmistui BAT-raportti ”Paras käytettävissä oleva tekniikka liuottimia käyttävässä pintakäsittelyssä”. Hanketta veti Suomen ympäristökeskus ja liitto osallistui sen rahoittamiseen ja ohjaamiseen. Raportti on tarkoitettu toiminnanharjoittajille sekä ympäristölupa- ja valvontaviranomaisille parhaan käytettävissä olevan tekniikan vertailuinformaatioksi.

Hankkeesta syntynyt raportti keskittyy maalausta ja painotoimintaa harjoittaviin pieniin ja keskiuuriin laitoksiin. Siinä kerrotaan lainsäädännöllisestä taustasta, VOC-päästöjen rajoittamisesta ja hallinnasta sekä maalauksen ja painamisen BAT-tekniikoista ja -menetelmistä.

Ympäristömerkinnät

Komissio antoi heinäkuussa tiedonannon kestävästä kuluksen ja tuotannon ja kestävästä teollisuuspolitiikan toimintaohjelmasta sekä tiedonannon ympäristöystävällisten julkisten hankintojen edistämisestä. Näissä tiedonannoissa linjattiin keinoja lisätä Euroopan energia- ja resurssitehokkuutta, irtikytkä kielteiset ympäristövaikutukset talouden kasvusta sekä hyödyntää ympäristöhaasteet elinkeinopoliitikassa. Osana pakettia komissio esitti ympäristömerkintäasetukseen muutoksia, joiden avulla pyrittäisiin yksinkertaistamaan ja nopeuttamaan merkintäkriteereiden laadintaa sekä tekemään merkin käyttöönotto houkuttelevammaksi yrityksille.

Liitto osallistui Suomen Metsäsertifointi ry:n käynnistämään PEFC-järjestelmän tarkistustyöhön. Työn tarkoituksena on uudistaa puun alkuperälle ja metsänhoidolle asetettavat vaatimukset. Liiton edustajana työhön osallistui Anne Mähönen Hansaprintistä.

Huomio hiilidioksidipäästöihin

EU:n jäsenmaat sitoutuivat vähentämään hiilidioksidipäästöjään 20 prosentilla vuoteen 2020 mennessä sekä lisäämään uusiutuvan energian käyttöä. Teollisuudella on merkittävä osuus tavoitteiden saavuttamisessa.

Yleisenä indikaattorina yritysten ilmastostrategian kehityksen seurantaan yleistyi hiilijalanjälki. Intergraf koordinoi graafisessa teollisuudessa eri maissa käynnistyviä hankkeita. Suomessa hiilijalanjäljen mittaamista ja käyttöä painotuotteen elinkaaren aikaisten fossiilisten hiilidioksidipäästöjen tarkastelussa selvitettiin KCL:n kestävä kehityksen hankkeessa, johon osallistui useita alan yrityksiä.

Ympäristölainsäädäntöä uudistettiin

Liitto antoi lausunnon kansallisen ympäristölupamenettelyn keventämishankkeen loppuraportin ehdotuksista. Hankkeen tarkoituksena oli mm. vähentää lupavelvollisten määrää Suomessa. Graafisen teollisuuden osalta ei esitetty muutoksia lupavelvollisuuteen.

EU:n jätehuollon puitedirektiivi hyväksyttiin lokakuussa.

Sen ensisijainen tavoite on jätteen synnyn ehkäiseminen. Nk. jätehuollon hierarkia säilyy viisiportaisena, mikä tarkoittaa sitä, että jätteen hyödyntämistä materiaalina suositetaan suhteessa jätteenpolttoon.

Suomen kansalliseen lainsäädäntöön direktiivi implementoidaan jätelain kokonaisuudistuksessa, jonka valmistelu käynnistyi lokakuussa 2007 ympäristöministeriön asettamassa työryhmässä. Huhtikuussa valmistunut valtakunnallinen jättesuunnitelma vuoteen 2016 ”Kohti kierrätysyh-teiskuntaa” otetaan myös huomioon lainuudistuksessa.

EU:n komission yhtenäislupajärjestelmää koskevan direktiiviehdotuksen käsittely eteni. Uudistettavaan IPPC-direktiiviin on tarkoitus yhdistää toimialakohtaisia direktiivejä, kuten alaa koskeva haihtuvien liuottimien teollisen käytön päästöjä koskeva direktiivi. Direktiivi muodostaisi lupamenettelyn yleiset perusteet ja sateenvarjon toimialakohtaisille vaatimuksille. Teollisuudelle ongelmallisin kohta koskee komission oikeutta päättää toimialakohtaisista päästöjä rajoittavista toimista parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskevan tietojen vaihdon jälkeen.

Reachin esirekisteröinti-vaihe päättyi

EU:n kemikaaliasetuksen Reachin mukaan kemikaalien valmistajien, maahantuojien ja jatkokäyttäjien piti esirekisteröidä aineet joulukuun 1. päivään mennessä. Esirekisteröimättömiä aineita ei voi enää tämän jälkeen valmistaa tai maahantuoda EU:n alueelle. Mm. syväpainot, joilla oli käytössä tolueenin talteenotto, veloitettiin tekemään esirekisteröinti.

EU:n asetus kemikaalien luokitus- ja merkintäjärjestelmästä (GHS) hyväksyttiin vuoden lopussa. Asetuksen mukaan kemikaalien valmistajien, maahantuojien ja jatkokäyttäjien tulee päivittää pakkausmerkinnät aineiden osalta 1.12.2010 ja seoksien osalta 1.6.2015 mennessä.

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Intergraf

Intergraf on eurooppalaisten painoalan järjestöjen kattojärjestö. Sen pääasiallisena tehtävänä on edistää ja valvoa alan etuja, hoitaa tiedottamista ja pyrkiä parantamaan alan kilpailukykyä mm. edistämällä verkottumista. Intergraf vastaa myös alan edunvalvonnasta EU:n suuntaan.

Intergrafin yleiskokous pidettiin kesäkuussa Luxemburgissa. Kokouksessa järjestön puheenjohtajaksi valittiin norjalainen Håvard Grjotheim. Suomella ei ollut edustajaa yleiskokouksessa. Syyskuussa pidettiin johtajiston kokous Itävallassa. Kokouksen pääteemoina olivat ympäristökysymykset, alan houkuttelevuus työnantajana sekä Euroopan hienopaperijärjestön aloite ”Print Power”, eurooppalainen kolmevuotinen painotuotteen markkinointikampanja, joka olisi jatkoa pari vuotta sitten olleelle ”Print Sells”-kampanjalle. Johtaja Lasse Krogell osallistui kokoukseen.

Pohjoismainen yhteistyö

Pohjoismainen yhteistyö on rakentunut joka toinen vuosi pidettävään yleiskokoukseen ”Nordiska Grafiska Rådet”

sekä noin kaksi kertaa vuodessa pidettäviin pohjoismaisten järjestöjen johtajien kokouksiin. Syksyllä 2008 pidettiin yleiskokous Norjassa. Kokoukseen osallistui liiton hallituksen varapuheenjohtaja Lasse Mannila sekä johtaja Lasse Krogell.

Kokoukseen laadittiin maakohtaiset raportit ja päätettiin tehostaa liittojen välistä tiedonvaihtoa. Kokouksessa todettiin, että Pohjoismaiden on syytä koordinoita tavoitteitaan Intergrafin suuntaan saadakseen skandinaaviset näkökulmat paremmin esille päätöksenteossa. Ympäristökysymyksistä sekä toimenpiteistä painotuotteiden ympäristökielteen imagon korjaamiseksi keskusteltiin vilkkaasti. Internet-pohjainen tilastotietokantaprojekti päätettiin viedä päätökseen.

Kokouksessa oli esillä raportti alan toimittajien konsoliditumiskehityksestä ja sen vaikutuksista alaan. Paperitukureiden käytössä olevaa logistiikka-lisää päätettiin selvittää edelleen ja harkita asian viemistä kilpailuviranomaisille. Yhteispohjoismaisen paperinhintaseurannan käynnistäminen oli myös esillä.

Seuraava Nordiska Grafiska Rådetin kokous pidetään vuonna 2010 Suomessa.

TAVARANTARKASTAJAT

Graafisen alan tavarantarkastajina toimivat seuraavat henkilöt:

Paino-, repro- ja sitomotyöt: faktori, HTT Pertti Koskinen, Helsinki ja DI Tapani Säynevirta, Porvoo

Valmistusmateriaalit: faktori, HTT Pertti Koskinen, Helsinki, materiaaliapäällikkö Harri Pousi (Sanomapaino Oy) ja DI Tapani Säynevirta, Porvoo

Graafisen teollisuuden koneet: toimitusjohtaja Thorolf Sjölund, Kirkkonummi (TS Products Oy) ja DI Tapani Säynevirta, Porvoo

LIITON JÄSENISTÖ, HALLINTO JA TALOUS

Jäsenistö

Graafinen Teollisuus ry:n jäsenmäärä oli kertomusvuoden lopulla 182. Jäsenluettelo on toimintakertomuksen liitteenä.

Liiton jäseniksi liittyivät vuonna 2008:

Kariston Kirjapaino Oy, Hämeenlinna
Norra Österbottens Tidningar Ab, Pietarsaari
Speedmaster Oy, Helsinki
Ab Wamac Suomi Oy, Söderkulla

Seuraavien 25 yrityksen jäsenyys liitossa päättyi kertomusvuoden aikana:

Acta Print Kivenlahti Oy, Espoo
Alprint Oy, Porvoo
Cityoffset Oy, Tampere
Er-Paino Oy, Lievestuore
Frenckellin Kirjapaino Oy, Espoo
Jakobstads Tidnings Ab, Pietarsaari
Joniko Elektrostatik Oy, Masala
Jyväskylän Kuvalaattalaitos Ky, Jyväskylä
Kainuun Sanomat Oy, Kajaani
Kalajokilaakson Kirjapaino Oy, Ylivieska
Kangasalan Lehtipaino Oy, Kangasala
Loviisan Sanomain Oy, Loviisa
Nivala-Seura ry, Nivala
Ari Ohtonen Oy, Mikkeli
Paikalliskustannus Alanko Ky, Mäntsälä
Painoprisma Oy, Turku
Perhonjokilaakso-lehti Oy, Ylivieska
Pohjolan Sanomat Oy, Kemi
Rannikkoseudun Sanomat Oy, Raisio
Sanoma Lehtimedia Oy, Lappeenranta
Uusi Kivipaino Oy, Tampere
Vaasan Kivipaino Oy, Vaasa
Ykkös-Offset Oy, Vaasa
Ålands Tidnings-Tryckeri Ab, Maarianhamina
Ab Österbottingen, Karleby

Toiminimen muutoksia:

Dark Oy, Vantaa, uusi toiminimi: Hansaprint Direct Oy
Helprint Quebecor Oy, Mikkeli, uusi toiminimi
Helprint Oy
Lapin Kansa Oy, Rovaniemi, uusi toiminimi
Pohjois-Suomen Media Oy

SanomaWSOY Oyj, Helsinki, uusi toiminimi
Sanoma Oy
Sanoma Osakeyhtiö, Helsinki, uusi toiminimi
Sanoma News Oy
Setec Oy, Vantaa, uusi toiminimi Gemalto Oy

Vuosikokous

Liiton vuosikokous pidettiin kertomusvuoden huhtikuussa Helsingissä. Kokoukseen osallistui 20 jäsenyritysten edustajaa. Kokouksen puheenjohtajana toimi hallituksen puheenjohtaja Pertti Ailio.

Vuosikokouksessa käsiteltiin ja hyväksyttiin sääntöjen määräämät asiat sekä sääntömuutosesitys, jonka mukaan säännöissä sana ”toimitusjohtaja” korvataan sanalla ”johtaja” Viestinnän Keskusliiton jäsenliitoissa noudatetun käytännön mukaisesti.

Hallitus

Vuosikokouksessa 2.4.2008 valittiin liiton hallituksen erovuoroisista jäsenistä uudelleen kaksivuotiskaudeksi 2008 - 2009 toimitusjohtaja Esko Kinnunen (Suomen Graafiset Palvelut Oy), toimitusjohtaja Osmo Latvala (Reilat Oy), tekninen johtaja Lasse Mannila (Helprint Oy) ja toimitusjohtaja Juha Ruotsalainen (Kustannus Oy Aamulehti) sekä uusina jäseninä toimitusjohtaja Jari Avellan (PunaMusta Oy) ja varatoimitusjohtaja Heikki Ketonen (Hansaprint Oy) sekä uutena jäsenenä vuodeksi 2008 valittuna painoliiketoiminnan johtaja Jukka Ahokas (Suomen Lehtiyhtymä Oy).

Hallitukseen kuuluivat lisäksi vuosiksi 2007 – 2008 valittuina toimitusjohtaja Ilpo Hytönen (Vammalan Kirjapaino Osakeyhtiö), toimitusjohtaja Otto-Tuomas Laine (Binderman Oy), toimitusjohtaja Jarmo Porkka (Sisäsuomi Oy), tekninen johtaja Hannu Saarnilehto (Sanomapaino Oy) ja toimitusjohtaja Matti Uuttu (Otavan Kirjapaino Oy).

Hallituksen valitsemana puheenjohtajana on toiminut Matti Uuttu ja varapuheenjohtajina Osmo Latvala ja Lasse Mannila.

Liiton hallitus piti kertomusvuoden aikana seitsemän kokousta.

Vaalivaliokunta

Vaalivaliokuntaan valittiin liiton vuosikokouksessa toimitusjohtaja Juha Ruotsalainen (Kustannus Oy Aamulehti), kokoonkutsujana, sekä toimitusjohtaja Timo Ketonen (Hansaprint Oy), tekninen johtaja Lasse Mannila (Helprint Oy) ja DI Pekka Pätynen.

Tilintarkastajat

Vuosikokouksen valitsemana tilintarkastajana on toiminut kauppatieteiden maisteri Johanna Perälä, KHT ja varatilintarkastajana tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy.

Asiantuntijaryhmät

PK-johtokunta

Liiton PKT-johtokuntaan ovat kertomusvuonna kuuluneet hallituksen valitsemana puheenjohtajana toimitusjohtaja Osmo Latvala (Reilat Oy) sekä jäsenenä dipl.ekon. Berndt von Frenckell, toimitusjohtaja Ilpo Hytönen (Vammalan Kirjapaino Osakeyhtiö), toimitusjohtaja Esko Kinnunen (Suomen Graafiset Palvelut Oy), toimitusjohtaja Eero Kunnas (Finepress Oy), toimitusjohtaja Otto-Tuomas Laine (Binderman Oy), toimitusjohtaja Mauri Reinilä (SOLVER palvelut Oy), toimitusjohtaja Jarkko Viheriävaara (Lönningberg Painot Oy) sekä sihteerinä 15.6. asti kehityspäällikkö Jaana Villikka-Storm (Viestinnän Keskusliitto) ja sen jälkeen johtaja Lasse Krogell (Graafinen Teollisuus).

Grapo-ryhmä

Liiton ja Itellan väliseen yhteistyöryhmään ovat kuuluneet toimitusjohtaja Jari Avellan (PunaMusta Oy), varatoimitusjohtaja Heikki Ketonen (Hansaprint Oy), vientipäällikkö Lasse Kosonen (Painotalo Auranen Oy), toimitusjohtaja Otto-Tuomas Laine (Binderman Oy), myyntijohtaja Kenneth Lehtola (Acta Print Oy), tekninen johtaja Lasse Mannila (Helprint Oy), kirjapainonjohtaja Esa Saari (Forssan Kirjapaino Oy) ja johtaja Lasse Krogell (Graafinen Teollisuus).

Ympäristöryhmä

Ympäristöryhmään ovat kuuluneet puheenjohtajana laatu- ja ympäristöpäällikkö Anne Mähönen (Hansaprint Oy) ja jäsenenä ympäristöasiantuntija Satu Korke (Sanomapaino Oy), kehitysjohtaja Juhani Korppi (Auraprint Oy), kehitysjohtaja Tarja Kyllönen (Helprint Oy), ympäristöasia-

mies Pertti Nyberg (WS Bookwell Oy), tuotantojohtaja Mika Ruuskanen (Edita Prima Oy) ja johtaja Lasse Krogell (Graafinen Teollisuus) sekä sihteerinä kehityspäällikkö Jaana Villikka-Storm (Viestinnän Keskusliitto).

Liiton henkilöstö

Graafisen Teollisuuden johtajana on toiminut 15.6. lähtien diplomi-insinööri Lasse Krogell. Kevään ajan liiton asioista vastasi oman toimensa ohella VKL:n kehityspäällikkö, diplomi-insinööri Jaana Villikka-Storm toimitusjohtaja Pertti Lindroosin menehdyttyä kertomusvuoden alussa 16.1. vaikeaan sairauteen. Assistenttina on toiminut HSO-sihteerinä Kaija Häkkinen ja assistenttina (tilastot) yo-merkonomi, FKT Elina Penttilä, jotka ovat kuuluneet myös Viestinnän Keskusliiton henkilökuntaan.

Edustukset 2008

Liikenne- ja viestintäministeriön postityöryhmä: johtaja Lasse Krogell (Graafinen Teollisuus)

Metropolia Ammattikorkeakoulun mediatekniikan neuvottelukunta: toimitusjohtaja Mikko Ilomäki (Erweko Painotuote Oy) ja johtaja Lasse Krogell (Graafinen Teollisuus)

Painomaailma-lehden toimitusneuvosto: tutkija Hannele Antikainen (VTT), johtaja Lasse Krogell (Graafinen Teollisuus) ja kehityspäällikkö Jaana Villikka-Storm (Viestinnän Keskusliitto)

Säätiöt

Graafisen teollisuuden tutkimussäätiön hallitus: toimitusjohtaja Ilpo Hytönen (Vammalan Kirjapaino Osakeyhtiö), varajäsenenä dipl.ekon. Berndt von Frenckell, toimitusjohtaja Timo Ketonen (Hansaprint Oy), varajäsenenä johtaja Lasse Krogell (Graafinen Teollisuus) ja tekninen johtaja Lasse Mannila (Helprint Oy), varajäsenenä tekninen johtaja Hannu Saarnilehto (Sanomapaino Oy)

Tekniikan museon säätiön valtuuskunta: DI, ekonomi Mikko Suotsalo

Viestintäalan taloudellisen tutkimussäätiön hallitus: dipl.ekon. Berndt von Frenckell, varajäsenenä toimitusjohtaja Osmo Latvala (Reilat Oy) ja tekninen johtaja Hannu Saarnilehto (Sanomapaino Oy), varajäsenenä johtaja Lasse Krogell (Graafinen Teollisuus)

Elinkeinoelämän Keskusliiton yrittäjävaltuuskunta: toimitusjohtaja Otto-Tuomas Laine (Binderman Oy)

Viestinnän Keskusliiton

hallitus: toimitusjohtaja Otto-Tuomas Laine, toimitusjohtaja Osmo Latvala ja toimitusjohtaja Mauri Taivalkoski

vaalivaliokunta: dipl.ekon. Berndt von Frenckell ja tekninen johtaja Lasse Mannila (Helprint Oy)

laaja johtoryhmä: johtaja Lasse Krogell (Graafinen Teollisuus)

Liiton talous

Liiton taloudesta on tehty erillinen tuloslaskelma ja tase, joista on annettu tilintarkastajien lausunto.

Graafinen Teollisuus ry:n jäsenluettelo 31.12.2008

Kustannus Oy Aamulehti, Tampere
 Acta Print Oy, Helsinki
 Aikamedia Oy, Keuruu
 Ajasto Osakeyhtiö, Vantaa
 Allatum Oy, Pori
 Art-Print Oy, Helsinki
 Askonpaino Oy, Helsinki
 Painotalo Auranen Oy, Forssa
 Auraprint Oy, Turku
 Binderman Oy, Espoo
 Crown Pakkaus Oy, Helsinki
 Dokument-Tarra Oy, Lappeenranta
 Edita Kvaritto Oy, Vantaa
 Edita Oyj, Helsinki
 Edita Prima Oy, Helsinki
 Erikoispaino Oy, Helsinki
 Eriksen Oy, Espoo
 Er-Pakkaus Oy, Hyllykallio
 Erweko Painotuote Oy, Helsinki
 Esa Lehtipaino Oy, Lahti
 Esa Print Oy, Lahti
 Esan Kirjapaino Oy, Lahti
 Eteenpäin Osakeyhtiö, Kotka
 Etelä-Savon Viestintä Oy, Mikkeli
 Ferag Suomi Oy, Helsinki
 Finepress Oy, Turku
 Ab Forsberg Rahkola Oy, Jakobstad
 Forssan Kirjapaino Oy, Forssa
 Oy Fram Ab, Vaasa
 Gemalto Oy, Vantaa
 Graficenter Oy, Helsinki
 Grafimill Oy, Joutseno
 Gummerus Oy, Jyväskylä
 Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä
 Hansaprint Direct Oy, Vantaa
 Hansaprint Oy, Turku
 Heidelberg Finland Oy, Vantaa
 Helprint Oy, Mikkeli
 Hostmann-Steinberg Suomi Oy, Vantaa
 Hufvudstadsbladet Ab, Helsinki
 Hämeen Kirjapaino Oy, Tampere
 Hämeen Paino Oy, Forssa
 Hämeen Sanomat Oy, Hämeenlinna
 Osakeyhtiö Hämeenkyrön Sanomat, Hämeenkyrö
 Ikaalinen Oy, Ikaalinen
 Ilkka-Yhtymä Oyj, Seinäjoki
 Kirjapaino IL-MO, Ilmajoki
 I-Print Oy, Seinäjoki
 Jaakkoo-Taara Oy, Turku
 Kirjapaino Jaarli Oy, Turenki
 JCDecaux Finland Oy, Helsinki
 Kaleva Kustannus Oy, Oulu
 Karisto Oy, Hämeenlinna
 Kariston Kirjapaino Oy, Hämeenlinna
 Sanomalehti Karjalainen Oy, Joensuu
 Kehitys Oy, Pori
 Keski-Karjalan Paikallislehti Oy, Kitee
 Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oyj, Kokkola
 Keskisuomalainen Oyj, Jyväskylä
 Silkkipaino Rauno Kihlström Ky, Salo
 KM-Yhtymä Oy, Joensuu
 Kirjapaino Koliprint Oy, Eno
 Kotkan Kuvalaatta Oy, Pori
 Kuva-Pirkka Oy, Tampere
 Kyriiri Oy, Helsinki
 Käpylä Print Oy, Helsinki
 Lalli Oy, Pori
 Lapua-Säätiö, Lapua
 Legenda Oy, Vantaa
 Lehtikanta Oy, Kouvola
 Lehtisepät Oy, Pieksämäki
 Libris Oy, Helsinki
 Oy Litoset Ab, Vaasa
 Länsi-Savo Oy, Mikkeli
 Sanomalehti Oy Länsi-Suomi, Rauma
 Länsi-Uusimaa Oy, Lohja
 Lönnberg Painot Oy, Espoo
 Merkopaino Oy, Helsinki
 Kirjapaino Oy Merkur, Helsinki
 Müller Martini Oy, Helsinki
 Norra Österbottens Tidningar, Jakobstad
 Nykypaino Oy, Vantaa
 Kirjapaino Oma Oy, Jyväskylä
 Oriveden Sanomalehti Osakeyhtiö, Orivesi
 Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu
 Paino- ja vedospalvelu Oy, Helsinki
 Painojussit Oy, Kerava
 Painokaksikko Oy, Helsinki
 Painomiehet/Haipeli Oy, Oulunsalo
 Painorauma Oy, Rauma
 Oy Painotalo tt-urex Ab, Porvoo
 Painoykkönen Ky, Oulainen
 Paletti Oy, Hämeenlinna
 Paperityö Oy, Helsinki
 Papyrus Finland Oy, Vantaa
 Pirkanmaan Lehtipaino Oy, Tampere
 Planeetta 10 Oy, Helsinki
 Plari Oy, Laitila
 Pogostan Sanomat Oy, Ilomantsi
 Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj, Joensuu

Pohjois-Suomen Media Oy, Rovaniemi
 Pohjois-Suomen Paikallisuutiset Oy, Oulu
 Pohjois-Suomen Sanomalehti Oy, Oulu
 Polytypos Oy, Turku
 Pressline Oy, Espoo
 Priimus Group Oy, Loimaa
 Priimus Paino Oy, Loimaa
 Printplan Oy, Degerby
 PS-Print Oy, Kemi
 PunaMusta Oy, Joensuu
 Pyhäjokiseudun Kirjapaino Oy, Oulainen
 Pyhäjärven Sanomat Oy, Pyhäsalmi
 Pyhäjärvisseudun Paikallislehti Oy, Eura
 Rauman Offsetpaino Oy, Rauma
 Reijo Latvala Oy, Helsinki
 Reilat Oy, Helsinki
 Riihimäen Kirjapaino Oy, Riihimäki
 Rovaniemen Painatuskeskus Oy, Rovaniemi
 T.A. Sahalan Kirjapaino Oy, Helsinki
 Saimaan Lehtipaino Oy, Lappeenranta
 Salon Seudun Sanomat Oy, Salo
 Sanoma News Oy, Helsinki
 Sanomala Oy, Vantaa
 Sanoma Oyj, Helsinki
 Sanomapaino Oy, Kotka
 Satakunnan Kirjateollisuus Oy, Pori
 Satakunnan Painotuote Oy, Kokemäki
 Savon Paino Oy, Varkaus
 Oy Scanweb Ab, Kouvola
 Kirjapaino Seppo Oy, Lappeenranta
 Oy Sevenprint Ltd, Rovaniemi
 Sisäsuomi Oy, Jyväskylä
 SL-Mediat Oy, Tampere
 SOLVER palvelut Oy, Anjalankoski
 Painopalvelu Sorvali Oy, Hämeenlinna
 Speedmaster Oy, Helsinki
 St Michel Print Oy, Mikkeli
 Star-Offset Oy, Helsinki
 Suomen Graafiset Palvelut Oy Ltd, Kuopio
 Suomen Lehtiyhtymä Oy, Tuusula
 Suomen Paikallissanomat Oy, Tampere
 Suomenmaa-yhtiöt Oy, Oulu
 Förlags Ab Sydvästkusten, Åbo
 Syd-Österbottens Tidnings Ab, Närpes
 Takon Kotelotehdas Oy, Tampere
 Talentum Media Oy, Helsinki
 Taloussanomat Oy, Helsinki
 Tammersitomo Oy, Ylöjärvi
 Tampereen Repropiste Oy, Tampere
 Tampereen Yliopistopaino Oy, Tampere
 Tarratuote Oy, Tampere
 Teollisuustarra Oy, Helsinki
 Teroteam Oy, Mikkeli
 Tornion Kirjapaino Ky, Tornio
 Oy Trio-Offset Ab, Helsinki
 TS-Yhtymä Oy, Turku
 Turun Kirjansitomo Oy, Turku
 Turun Offsetpaino Oy, Turku
 Typostudio Oy, Helsinki
 Tyrvään Sanomat Oy, Vammala
 UPC Konsultointi Oy, Vaasa
 Uudenkaupungin Sanomat Oy, Uusikaupunki
 Uutisposti Ky Pasi Saajanlehto, Imatra
 Vaasa Oy, Vaasa
 Vammalan Kirjapaino Osakeyhtiö, Vammala
 Painotalo Varteva Oy, Vaasa
 Vasabladet Ab, Vasa
 Viestilehdet Oy, Helsinki
 Viestipaino Oy, Tampere
 Vuoliainen Oy, Riihimäki
 Walki Oy, Valkeakoski
 Ab Wamac Suomi Oy, Söderkulla
 Warkauden Lehti Oy, Varkaus
 Weilin+Göös Oy, Espoo
 Werner Söderström Osakeyhtiö, Helsinki
 Kirjapaino Oy West Point, Rauma
 WS Bookwell Oy, Porvoo
 WSOY Oppimateriaalit Oy, Helsinki
 Kustannus Oy Yhteissanomat, Savitaipale
 Ylä-Satakunnan Sanomalehti Oy, Parkano
 Å&R Carton Oy, Kauttua
 Ässäitojat Oy, Helsinki

Gt

graafinen teollisuus ry

Lönnrotinkatu 11 A, 00120 Helsinki, puh. (09) 2287 7200, fax (09) 603 527

www.graafinenteollisuus.fi